

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 października 2015r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uchylił wyrok zaoczny z dnia 29 listopada 2012 roku i oddalił powództwo S. O. przeciwko G. M. o zapłatę kwoty 45.000 zł stanowiącej równowartość pojazdu marki D. o nr rej. (...) oraz przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz adw. A. W. kwotę 2.952 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu i nie obciążył stron kosztami postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, zaskarżając w/w wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi powódka zarzuciła:

1. obrazę art. 233 § 1 k.p.c., 278 k.p.c. i art 6 k.c. poprzez dokonanie dowolnych ustaleń w sprawie a polegających na przyjęciu, iż J. O. podpisał umowę sprzedaży samochodu marki D. o nr rej (...) podczas gdy takie ustalenie pozostaje w oczywistej sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, począwszy od załączonych do akt niniejszego postępowania dokumentów ze sprawy karnej w postaci ekspertyzy laboratorium kryminalistycznego i postanowieniu o umorzeniu dochodzenia karnego, a nadto i w szczególności ze złożoną na rozprawie w dniu 30.09.2014r. uzupełniającą ustną opinią biegłego grafologa, który jednoznacznie stwierdził, że podpis pod umową jest nieautentyczny, a w związku z powyższym również dokonanie ustaleń sprzecznych z treścią opinii biegłego i przyjęcie w tym zakresie ustaleń własnych Sądu a nadto poprzez nietrafne zastosowanie reguł dowodowych,
2. obrazę art 230 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. i art 6 k.c. poprzez nietrafne ustalenie, że strona powodowa nie kwestionowała twierdzenia, że J. O. doznał kontuzji ręki podczas, gdy takie ustalenie nie znajduje potwierdzenia w materiale procesowym, jak również dowolne ustalenie że J. O. doznał uszkodzenia ręki w stopniu powodującym deformacje jego podpisu podczas gdy w materiale dowodowym brak jest wystarczających podstaw dla takiego ustalenia,
3. błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą rozstrzygnięcia polegający na nietrafnym ustaleniu, że J. O. podpisał umowę sprzedaży samochodu marki D. podczas, gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie powinien prowadzić do wniosku, że podpis J. O. pod wskazaną umową został sfałszowany przez nieustaloną osobę.

W konkluzji do powyższych zarzutów skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 45.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty, obciążenie pozwanego kosztami postępowania i zasądzenie na rzecz strony powodowej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Jednocześnie w przypadku nieuwzględnienia apelacji, skarżąca wniosła o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając jednocześnie, że koszty te w całości ani w części nie zostały opłacone oraz o nieobciążanie strony powodowej kosztami procesu, z uwagi na jej sytuację majątkową i charakter niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Zważyć należy, że skarżąca oparła apelację na zarzucie naruszenia prawa procesowego, poprzez dokonanie przez Sąd I instancji dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego. Miały one zdaniem apelującej doprowadzić do bezpodstawnego przyjęcia, że J. O.

podpisał umowę sprzedaży samochodu marki D. podczas, gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie powinien prowadzić do wniosku, że podpis J. O. pod wskazaną umową został sfalszowany przez nieustaloną osobę.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Roszczenie powódki polegające na zwrocie równowartości ceny pojazdu marki D. opierało się na art. 415 k.c., zgodnie z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Szkodą tą miałaby polegać na bezprawnym nabyciu przez pozwanego pojazdu, a następnie jego sprzedaży osobie trzeciej, podczas, gdy podpis na umowie sprzedaży ojca powódki został sfalszowany.

Na powódce zatem ciążył obowiązek wykazania, że doszło do wyrządzenia jej szkody z winy pozwanego, a także wykazania w jakiej wysokości poniosła szkodę, jak również istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanego, a wyrządzeniem jej szkody. Wszystkie te przesłanki musiałyby zostać spełnione łącznie. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywał na osobie, która z faktu tego wywodziła skutki prawne, a jak stanowi art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W niniejszej sprawie powódka nie udowodniła tymczasem faktu, iż podpis na umowie sprzedaży samochodu został podrobiony, co w implikowało niezasadność jej powództwa.

Wskazać należy, że Sąd Rejonowy poczynił swoje ustalenia faktyczne na podstawie dowodów, m.in. w postaci opinii biegłego z zakresu grafologii, zeznań świadka, oraz dokumentów załączonych do akt. Powódka natomiast jako dowody na sfalszowanie umów wskazała umorzone prawomocnie dochodzenie przeciwko między innymi pozwanemu o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. (przywłaszczenie) i art. 270 § 1 k.k. (sfalszowanie dokumentów) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Umowa sprzedaży stanowiła zatem dokument prywatny, o którym mowa w przepisie art. 245 k.p.c. Zgodnie z przedmiotowym przepisem dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Natomiast w myśl art. 253 k.p.c. jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Z art. 253 k.p.c. wynika zatem domniemanie, iż dokument prywatny jest prawdziwy, czyli autentyczny, a zatem niesfalszowany, natomiast z art. 245 k.p.c. wynika domniemanie, że oświadczenie (woli lub wiedzy) zawarte w dokumencie prywatnym pochodzi od osoby, która ten dokument podpisała.

Obydwa te domniemania prawne są wzruszalne i można je podważać przy pomocy wszelkich środków dowodowych. Jeżeli zatem strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, iż zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić.

Należy jednak zauważyć, że w niniejszej sprawie pozwany podniósł nowe okoliczności, nieujawnione w toku prowadzonego dochodzenia. Taką okolicznością było uszkodzenie ręki przez zmarłego J. O..

Jak stwierdził biegły sądowy z zakresu grafologii, uszkodzenie ręki oraz ewentualny wpływ alkoholu mogło spowodować deformację pisma ręcznego. Żeby to jednak stwierdzić należałoby mieć materiał porównawczy z tego okresu. Biegły natomiast dysponował materiałem porównawczym w postaci wzorów podpisów z lat 2009, które takiej degradacji nie posiadały.

Oznacza to zatem, że twierdzenie jakoby, podpis na umowie z 2009 roku nie został złożony przez J. O. zostało w istocie podważone przez uzupełniającą opinię biegłego o okoliczność, że nie dysponował on próbkami pisma zmarłego z okresu sporządzenia umowy, co miało wpływ na wnioski opinii, w sytuacji gdy J. O. był kontuzjowany lub pod wpływem alkoholu.

Podkreślenia wymaga również, że powoływanej powyżej opinii biegłego grafologa strona powodowa na żadnym etapie postępowania nie kwestionowała, nie składała również wniosku o powołanie innego biegłego sądowego z tej dziedziny, a także nie wniosła żadnych innych dowodów pozwalających obalić twierdzenie, że pismo J. O. nie uległo deformacji w wyniku uszkodzenia ręki oraz, że to uszkodzenie faktycznie miało miejsce.

Jednocześnie pozwany opisał okoliczności, w jakich doszło do podpisania umowy sprzedaży, którym trudno odmówić wiarygodności. Ponadto w postępowaniu karnym nie stwierdzonego bezprawnego nabycia samochodu marki D., a przedmiotowy samochód został zwrócony jako pozwanemu, jako właścicielowi. Nadto postępowanie karne nie wykazało, że to pozwany podrobił podpis. Tym samym trudni jest uznać, aby pomiędzy zachowaniem pozwanego, a szkodę istniał związek przyczynowy.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującej w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Z tego względu, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że umowa sprzedaży została faktycznie zawarta i jest skuteczna, co oczywiście musiało prowadzić do oddalenia powództwa, gdyż w świetle ustaleń, powódka nie ma i nie miała żadnych uprawnień do spornego pojazdu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Okręgowy przyznał na rzecz adw. A. W. kwotę 1476 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na podstawie § 19 w zw. z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013r. poz. 461) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015r. poz. 1801).